

Анастасія Росяк

слухачка магістерської програми,

Тернопільський національний економічний університет

ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УПРАВЛІННІ РЕАЛЬНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

Поступове проведення економічних реформ та сталий розвиток економіки вимагають значних капітальних інвестицій, які є основою розвитку окремих підприємств, окремих видів економічної діяльності та країни у цілому. Інвестиційна діяльність, пов'язана з реальними (капітальними) інвестиціями, та її ефективність набувають особливого значення для підприємств усіх галузей економіки. Основні засоби – матеріальна основа будь-якої підприємницької діяльності. Без основних засобів сьогодні не може здійснюватися жоден господарський процес, тому порядок обліку основних засобів є важливим методичним питанням. Ефективне використання основних засобів сприяє зростанню вартості бізнесу і доданої вартості, отриманню конкурентних переваг у коротко- та довготерміновому періоді. Діяльність підприємства як суб'єкта ринкових відносин зумовлюється відповідною інвестиційною поведінкою і чинниками-мотиваторами залежно від пріоритетності та значущості впливів зовнішнього і внутрішнього середовища. Для реальних інвесторів в основні засоби характерний певний тип моделі інвестиційної поведінки. Тому визначення пріоритетів в інвестиційній політиці стосовно основних засобів є вагомим і дієвим чинником економічної стратегії суб'єктів господарювання та потребує відповідного обліково-аналітичного забезпечення.

Етап реалізації інвестицій в основні засоби в бухгалтерському обліку відображається як [1, с. 1128]:

1) витрати діяльності (поточний ремонт об'єктів; уцінка (як результат першої переоцінки (уцінки) та результат наступної уцінки в сумі, що перевищує попередню дооцінку); списання частини вартості об'єкту основних засобів у результаті часткової його ліквідації; нарахування амортизації; витрати від втрати корисності тощо); 2) доходи підприємства (у частині доходів від здачі об'єктів в оренду; визнання доходів від безоплатно отриманих активів тощо); 3) капітальні інвестиції (у частині вартості заходів із поліпшення об'єктів (капітальний ремонт, реконструкція, модернізація, добудова, дообладнання, технічне переозброєння); нарахування амортизації об'єктів основних засобів, що використовуються під час виготовлення інших об'єктів капітальних інвестицій); 4) зміна величини елементів власного капіталу (капіталу в дооцінках у частині дооцінки вартості об'єкту та використання суми накопиченої дооцінки на покриття втрат від уцінки; зменшення іншого додаткового капіталу у сумі нарахованої амортизації по безоплатно отриманих активах; збільшення нерозподіленого прибутку на суму накопиченої дооцінки по об'єкту, що вибув, тощо); 5) зменшення вартості об'єкту (у частині втрат від часткової ліквідації об'єкту).

Отже, формування ефективної системи бухгалтерського обліку, зорієнтованої на забезпечення достовірною і повною інформацією керівництва підприємства та інвесторів, потребує переорієнтації облікової політики, методики та організації обліку з урахуванням концепції життєвого циклу реальних інвестицій в основні засоби. У зв'язку із цим аналітичний облік має надавати інформацію в розрізі об'єктів внутрішнього та зовнішнього інвестування для визначення аналітичних показників, що характеризують ефективність освоєння інвестицій.

Оперативність аналізу основних засобів знаходиться у прямій залежності від дії принципу високого динамізму управління. Методичний інструментарій аналізу основних засобів повинен формуватися згідно з необхідністю відстеження постійних змін у зовнішньому середовищі підприємства, конкурентній боротьбі, динаміці економічного потенціалу, мотивації інвесторів та інших чинників [2, с. 174].

Надзвичайно важливо забезпечити можливість аналітичної оцінки альтернатив вибору об'єктів реального інвестування, що сприятиме можливості зростання вигід власника за рахунок оновлення матеріально-технічної бази. Аналітична оцінка основних засобів як основного складника реального інвестування передбачає можливість здійснення аналізу частки основних засобів у вартості майна підприємства (його ринковій вартості); оцінки співвідношення темпів росту ринкової вартості активів та вартості основних засобів; прибутковості реальних інвестицій в основні засоби; доходності та рентабельності основних засобів тощо.

Список використаних джерел

1. Зінкевич О. В. Облік основних засобів на етапі реалізації реальних (капітальних) інвестицій. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 9. С. 1127-1133.

2. Мулик Т. О., Цуркан А. О. Інформаційно-організаційні засади аналізу основних засобів в управлінні реальними інвестиціями. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2018. Вип. 29(2). С. 173-177.